

Vita um Samhaldsfasti kann hækka enn meiri

PENSJÓNIR Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin kanna nú møguleikan fyri at gera Samhaldsfasta til eitt slag av fólkapensjón

Áki Bertholdsen

- Tað verður neyðugt at tryggja, at allir føroyingar fáa eina góða pensjón, eisini í framtíðini.

Tað staðfestir Kristina Háfoss, tingkvinna fyri Tjóðveldi.

Í hesum sambandi kanna tey nú eftir um Samhaldsfasti kann verða ein berandi stuðul í eini framtíðar pensjónsskipan.

- Arbeitt hevur verið við eini nýggjari pensjónsskipan í fleiri ár, men enn er ikki komið á mál, staðfestir Kristina Háfoss.

- Men nú hevur samgongan kollvelt pensjónsskipanina við at skatta pensjónir við inngjald, har tað higartil hevur verið skattað við útgjald.

- Tað hevur broytt allar fortreytirnar fyri eini framtíðar pensjónsskipan og nú er óvist, hvat tað endar við, sigur løgtingskvinnan fyri Tjóðveldi.

Tvífaldað

Hon sigur, at tað alla tíðina hevur ligið í kortunum, at framtíðar pensjónsskipanin skuldu byggja á triggjar súlur, nevniliga fólkapensjónina, Samhaldsfasta og privatar pensjónir, har hvør sparir saman til sína egnu pensjón.

- Men í arbeiðnum, sum nú er, verður mest tosað um privatar pensjónir, staðfestir Kristina Háfoss.

Men hon heldur ikki, at tað ber til at taka ta einu súluna burtur úr, tí pensjónsskipanin eigur at byggja á eina heild, har allar triggjar súlurnar verða viðgjørðar undir einum.

Tí eru tey nú farin at kanna, hvønn leiklut Samhaldsfasti kann fáa í eini nýggjari pensjónsskipan.

- Sostatt eru vit farin at savna inn tilfar um Samhaldsfasta og at fáa nakrar útrokningar, sigur tjóðveldiskvinnan.

Men, hvat úrslitið verður, veit hon ikki.

Í lýtuni er gjaldið inn í Samhaldsfasta 3,6%, har løntakrar rinda 1,75% av lønini og arbeiðsgevararnir rinda 1,75% av útgjaldnum.

Men ein spurningur, sum kundi verið áhugaverdur at kanna er, hvussu útgjaldið

SAMHALDSFESTI

- Vit eru farin at kanna, hvønn leiklut Samhaldsfasti kann fáa í eini nýggjari pensjónsskipan og um hann kann verða eitt slag av fólkapensjón, sigur Kristina Háfoss, tingkvinna fyri Tjóðveldi

hevði verið, um so varð, at inngjaldið í grunnin varð tvífaldað upp í 7%, heldur Kristina Háfoss.

- Eitt, sum vit kanna, er, um tað ber til at fáa Samhaldsfasta at virka sum eitt slag av fólkapensjón, leggur hon afturat.

- Spurningurin er um Samhaldsfasti skal verða tann veruliga fólkapensjónin og so kunnu fólk hava sína sína egnu pensjón afturat.

- Tað ber ikki til at vit bara skulu tosa um, at hvør skal hava sína egnu pensjón, tí vit noyðast at taka støðu til spurningin sum heild og sostatt eisini til fólkapensjónina og Samhaldsfasta.

Samhaldasti er ein skipan við nógvum fyrimunum. Øll rinda í grunnin eftir førir, men øll fáa tað sama úr honum aftur, so hann er rætttiliga samhaldsfastur.

Samstundis er hann ógvu-

liga biligur í umsiting og so liggur hann uttanfyri figgjarlógina, so politikarar hava onki ræði á grunninum, staðfestir hon.

Men hvat sigur tú til prátíð um at hækka gjaldið úr Samhaldsfasta nú fyri at tryggja teimum, sum onga pensjón hava, eina hampiliga intøku á ellisárum, tí tá ið øll rinda til sín egnu pensjón, verður ikki brúk fyri Samhaldsfasta?

- Tað er sjálvandi vert at hava við í myndini. Men gera vit tað, skulu vit vera greið yvir, at so hava vit samstundis tikið avgerð um, at samhaldsfasti skal avtakast, sigur Kristina Háfoss.

Vit ætlaðu eisini at fáa orðið á Aksel V. Johannesen í Javnaðarflokkinum, men tað eydnaðist ikki.

Tá ið útgjaldið úr Samhaldsfasta til pensjónistar fyrst er hækkað, fer tað aldrin at verða góðtikið, at tað verður lækkað aftur og tí skulu neyvar metingar gerast á hvørjum ári, sigur formaðurin í stýrinum fyri Samhaldsfasta

Útgjaldið má aldrin lækka

ÚTGJALD Tað er ein grundregla, at útgjaldið úr Samhaldsfasta verður skipað soleiðis, at tað ongantíð skal verða neyðugt at lækka tað aftur

Áki Bertholdsen

Samhaldsfasti eigur í dag 800 milliónir krónur.

Tað staðfestir Sigurð Poulsen, sum er formaður í stýrinum fyri Samhaldsfasta.

Men fyri tað, ber ikki til at hækka útgjaldið uttan víðari.

- Hvussu útgjald og inngjald skulu skipast, er ein politiskur spurningur og stýrið fyri grunnin arbeiðir eftir tí setningi, tað hevur fingið, sigur hann.

Í lýtuni er útgjaldið 2.770 krónur um mánaðin.

Men Sigurð Poulsen vísir á, at stýrið leggur stóran dent á, at skipa útgjaldið soleiðis, at tað ongantíð verður neyðugt at lækka tað aftur.

- Eg eri sannførdur um, at tað tey ikki verðið góðtikið at útgjaldið úr Samhaldsfasta verður lækkað og tað er fortreytin, vit arbeiða eftir, soleiðis, sum lógin er skrivað,

sigur hann.

- Tað er ein grundregla hjá stýrinum at áseta gjaldið soleiðis, at tað ongantíð skal verða neyðugt at lækka tað aftur.

Stýrið ger sjálvandi sínar útrokningar fyri, hvussu útgjaldið og gongdin í fólkatálinum verður framyvir.

Í lýtuni er útgjaldið 85% av inngjaldinum, men tað veksur stóðugt.

Men sum útrokningarnar eru nú, verður javnvág í inngjaldi og útgjaldið í 2025-2030 og tá verður útgjaldið størri enn inngjaldið, tí talið á eldri, sum skulu hava útgjald, veksur lutfalsliga nógv, aftrurímóti teimum, sum rinda inn.

- Tá fer ognin at minka, men av tí, at tað verða færri ung tá, verða tað so eisini seinni, færri pensjónistar, sum skulu hava útgjald og soleiðis klárar grunnurin seg, sigur Sigurð Poulsen.

Samhaldsfasti eigur í dag 800 milliónir krónur